

Vergaderjaar 2016–2017

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1420

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 maart 2017

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad van 20 en 21 maart te Brussel.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Geannoteerde agenda t.b.v. de Eurogroep en Ecofinraad van 20 en 21 maart 2017 te Brussel

Eurogroep

Begrotingstoezicht

Document: Niet openbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal opvolging geven aan de discussie van 5 december jl. over de conceptbegrotingen (DBP's) die lidstaten hebben ingediend. Op 13 februari is de winterraming van de Commissie gepubliceerd. Deze raming laat zien dat verschillende lidstaten nog een extra inspanning moeten verrichten om te voldoen aan de vereisten van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP). Voor acht landen (België, Italië, Cyprus, Litouwen, Slovenië, Finland, Portugal en Ierland) is de Commissie van mening dat er sprake is van een «risk of non-compliance» met de begrotingsregels. Het oordeel voor Ierland is verslechterd; Ierland kreeg in het najaar nog het oordeel «broadly compliant». De Commissie oordeelt dat voor deze lidstaten het risico bestaat op een significante afwijking van het pad naar de MTO. Voor Finland en Litouwen geldt dat de Commissie in het voorjaar zal beoordelen of deze lidstaten in aanmerking komen voor flexibiliteit op basis van de hervormings- en/of de investeringsclausule. Dit kan het oordeel verbeteren. Voor vijf landen (Duitsland, Estland, Luxemburg, Slowakije en Nederland) komt de Commissie, net als in het najaar, tot de conclusie dat de begrotingen «compliant» zijn met de vereisten van het SGP. De begrotingen voor Spanje, Frankrijk, Letland, Malta en Oostenrijk worden beoordeeld als «broadly compliant». Nederland zal het belang van de naleving van het SGP benadrukken. Verschillende lidstaten zullen additionele maatregelen moeten nemen. Na indiening van de Stabiliteitsprogramma's in april zal de Commissie de naleving van het SGP opnieuw beoordelen.

Thematische discussie over houdbare pensioenarrangementen

Document: niet openbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal een thematische discussie voeren over de versterking van de lange termijn houdbaarheid van pensioenarrangementen in het Eurogebied. Het is de derde bespreking over dit onderwerp in de Eurogroep. In december 2015 is een eerste verkennende discussie gevoerd. In juni 2016 heeft de Eurogroep *common principles* afgesproken op dit thema. Ook heeft de Eurogroep destijds de Europese Commissie en de voorbereidende comités gevraagd om de ontwikkeling van geschikte *benchmarks* te onderzoeken op basis van deze *common principles*. In de vergadering wordt gesproken over mogelijke indicatoren om op te benchmarken.

Houdbare pensioenarrangementen zijn in de Eurogroep van december 2015 geïdentificeerd als beleidsprioriteit, mede in het licht van de vergrijzing van de bevolking in de komende decennia. Vanwege de onderlinge verwevenheid van landen in de monetaire unie kunnen onhoudbare nationale pensioenarrangementen nadelige grensoverschrijdende gevolgen hebben. Daardoor hebben leden van de Eurogroep een gemeenschappelijk belang bij houdbare pensioenen. In de Eurogroep van juni 2016 hebben de leden de volgende *common principles* onder-

schreven: waarborg voor demografische and macro-economische risico's, flankerend beleid, bredere hervormingen ter versterking van groei en werkgelegenheid en verankering van politieke en maatschappelijke steun. Tijdens de bespreking in maart 2017 zal worden gekeken naar mogelijkheden om op basis van deze principes benchmarks af te spreken die een vergelijking mogelijk maken op het gebied van houdbare pensioenen tussen de verschillende lidstaten en een objectief referentiepunt. De meeste indicatoren volgen uit de driejaarlijkse *Ageing reports*.

Nederland zal zich gezien het grote belang van houdbare overheidsfinanciën en de bijdrage van het pensioenstelsel daaraan inzetten om gezamenlijk een ambitieuze doelstelling te formuleren. Het vergelijkende karakter van een benchmark laat onverlet dat pensioenregelgeving nationale regelgeving moet blijven.

Griekenland

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De instellingen (Commissie, ECB, IMF, ESM) en Griekenland zullen in de Eurogroep een toelichting geven bij de stand van zaken m.b.t. de tweede voortgangsmissie. Na de Eurogroep van 20 februari jl. zijn de instellingen teruggekeerd naar Athene om daar verder te spreken over de invulling van het hervormingspakket behorende bij de tweede voortgangsmissie. Er wordt in Athene o.a. gesproken over het aanpassen van de structuur van de Griekse overheidsfinanciën, met als doel het versterken van het groeipotentieel van de Griekse economie. Hiertoe wordt gesproken over structurele hervormingen op het gebied van pensioenen en belastingen. Ook wordt er gesproken over groeibevorderende maatregelen die ingezet kunnen worden als er structurele budgettaire ruimte is boven de programmadoelstellingen voor het primair begrotingssaldo. In de aankomende Eurogroep zullen de instellingen terugkoppelen van de gesprekken die hebben plaatsgevonden.

Ex-ante reporting issuance plans

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie zal een presentatie geven over de kwartaal- en jaarrapportages over de schulduitgiftes van de lidstaten. Onder het two-pack is de kwartaal- en jaarrapportage verplicht voor eurozonelidstaten. Niet eurozone-lidstaten hebben de mogelijkheid om de rapportage op vrijwillige basis aan te leveren. Het doel van de rapportage is om een betere coördinatie en planning van de nationale financiering van de staatsschuld tussen de lidstaten te bewerkstelligen. Lidstaten rapporteren op kwartaalbasis aan de Eurogroep en de Europese Commissie over hun plannen voor schulduitgifte. In de jaarrapportage wordt gekeken naar de verwachte financieringsbehoefte voor het komende jaar en hoe deze vervuld gaat worden. De kwartaalrapportage gaat in op de specifieke uitgiftes in het betreffende kwartaal.

Presentatie Commissie van haar «Witboek over de toekomst van Europa, reflecties en scenario's voor de EU27 van 2025».

Document: Het Witboek is te vinden op: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/witboek_over_de_toekomst_van_europa_nl.pdf

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Commissie zal een korte presentatie geven over het Witboek over de toekomst van Europa, dat zij woensdag 1 maart heeft gepubliceerd. In het Witboek schetst de Commissie vijf mogelijke scenario's voor de EU in 2025.

De Commissie geeft daarbij aan dat de scenario's illustratief zijn bedoeld en elkaar niet uitsluiten; dat het geen afgeronde beleidsvoorstellen zijn, maar een inbreng voor discussie. De Commissie stelt met het Witboek de discussie over de toekomst van de Europese Unie in de komende maanden te willen aanjagen, waarbij zij discussies wil voeren met het Europees Parlement, de nationale parlementen, decentrale overheden en het maatschappelijk middenveld in bredere zin. Zij zal zelf bijdragen met vijf reflectiepapers over het ontwikkelen van de sociale dimensie van Europa, het verdiepen van de Economische en Monetaire Unie op basis van het verslag van de vijf voorzitters van juni 2015, mondialisering, de toekomst van Europa's defensie, en de toekomst van de financiën van de EU. De voorzitter van de Commissie zal in september zijn persoonlijke visie geven over de toekomst van de Europese Unie.

De scenario's zijn naar hun aard niet erg concreet over ontwikkelingen in de eurozone. Het kabinet heeft zich in de afgelopen jaren ingezet voor een EU die zich richt op hoofdzaken (groei en banen, migratie, en interne en externe veiligheid) en op zaken die lidstaten in gezamenlijkheid beter kunnen oppakken dan op lidstaatniveau. Daarnaast is het van belang dat de EU zich richt op implementatie van de gemaakte afspraken. Dit is nog steeds de inzet van het kabinet in deze discussie. In de verschillende scenario's die de Commissie in haar Witboek schetst komen elementen van de inzet van het kabinet in meer of mindere mate terug.

Ecofinraad

Verlaagde btw op e-publicaties

Document: Geen document beschikbaar

Aard bespreking: Oriënterend debat

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Tijdens de Ecofin zal een oriënterend debat plaatsvinden over het voorstel dat lidstaten de mogelijkheid biedt om een verlaagd btw-tarief op boeken, kranten en tijdschriften te hanteren.

In de btw-richtlijn is bepaald dat het standaard btw-tarief niet lager mag zijn dan 15%. Voor bepaalde categorieën, genoemd in bijlage III van de btw-richtlijn, is hierop een uitzondering gemaakt. Voor de in deze bijlage genoemde categorieën kunnen lidstaten ervoor kiezen om een verlaagd btw-tarief toe te passen (met een minimum btw-tarief van 5%). Een van deze categorieën omvat publicaties op alle fysieke dragers, waardoor lidstaten op bijvoorbeeld fysieke boeken, tijdschriften en kranten het in die lidstaat geldende verlaagde btw-tarief kunnen hanteren.

Echter, voor elektronische diensten, waaronder elektronische publicaties, bestaat deze uitzondering niet en dient het standaard btw-tarief te worden

gehanteerd. Met dit voorstel wordt een uitzondering gemaakt voor bepaalde elektronische diensten, zijnde: de levering, ook bij uitlening door bibliotheken, van boeken, kranten en tijdschriften, voor zover niet uitsluitend of hoofdzakelijk reclamemateriaal en voor zover niet uitsluitend of hoofdzakelijk bestaande uit muziek of video. Hiermee wordt een gelijke btw-behandeling van elektronische en fysieke publicaties tegen het verlaagde btw-tarief mogelijk gemaakt.

Enkele lidstaten mogen reeds, op basis van vastgelegde derogaties, voor fysieke publicaties lagere btw-tarieven toepassen dan het in de btw-richtlijn bepaalde minimum btw-tarief van 5%, wat leidt tot een ongelijke behandeling tussen lidstaten. Om deze ongelijkheid op te heffen, biedt dit voorstel verder de mogelijkheid voor alle lidstaten om een sterk verlaagd btw-tarief of nultarief toe te passen op zowel fysieke als elektronische publicaties. Hierdoor wordt het voor alle lidstaten mogelijk het in die lidstaat geldende btw-tarief voor fysieke publicaties ook toe te passen op elektronische publicaties.

Nederland steunt dit voorstel. Nederland is voorstander van het uitgangspunt om lidstaten meer vrijheid te bieden bij het vaststellen van de btw-tarieven. Nederland is ook voorstander van een gelijke behandeling tussen elektronische publicaties enerzijds en fysieke publicaties anderzijds.

Nederland dringt aan op verduidelijking van het voorstel waar het gaat om de gewijzigde tekst van Bijlage III, onder 6, van de btw-richtlijn, wat door veel lidstaten wordt gesteund. In de voorgestelde tekst vervalt namelijk de verwijzing naar «brochures, folders en soortgelijk drukwerk, albums, platen-, teken- en kleurboeken voor kinderen, gedrukte of geschreven muziekpartituren, landkaarten en hydrografische en soortgelijke kaarten».

BTW – tijdelijke toepassing van een algemene verleggingsregeling

Document: Geen document beschikbaar

Aard bespreking: Oriënterend debat

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Tijdens de Ecofin zal een oriënterend debat plaatsvinden over het voorstel voor een tijdelijke toepassing van een algemene verleggingsregeling voor leveringen van goederen en diensten boven een bepaalde drempel.

In het kader van de strijd tegen btw-carrouselfraude wordt het voor lidstaten die aan bepaalde voorwaarden voldoen mogelijk tijdelijk de verschuldigde btw op binnenlandse leveringen en diensten tussen ondernemers te verleggen naar de afnemer van die prestatie.

In het btw-actieplan van april 2016 heeft de Europese Commissie aangegeven dat zij met voorstellen voor een definitief btw-systeem op basis van het bestemmingslandbeginsel komt. Aangezien het nog enkele jaren zal duren voor het definitieve btw-systeem in werking zal kunnen treden, zijn ook nu maatregelen nodig om de btw-fraude te bestrijden. In de Raadsconclusies van mei 2016 heeft de Raad ook aangegeven dat de informatie die naar aanleiding van een tijdelijke toepassing van de verleggingsregeling wordt verkregen, nuttig kan zijn om een beslissing te nemen over wat de meest efficiënte manier is om btw-fraude te bestrijden.

Dit voorstel maakt het voor lidstaten die aan bepaalde voorwaarden voldoen, mogelijk om tijdelijk een algemene verlegging van verschuldigde btw op binnenlandse leveringen en diensten tussen ondernemers (met

een factuurbedrag boven de 10.000) naar de afnemer van die prestatie toe te passen. Bij de toepassing van deze algemene verleggingsregeling zal, bij B2B (Business to Business) leveringen en diensten, geen sprake meer zijn van een gefractioneerde betaling waarbij de lidstaten de btw stapsgewijs innen. De btw-afdracht en inning vindt dan in zijn geheel plaats door de laatste schakel in de keten die levert aan de (particuliere) eindconsument. Door deze verlegging naar de laatste schakel wordt btw-carrousel fraude in de tussenliggende schakels voorkomen. Op dit moment is het al mogelijk de verleggingsregeling toe te passen in bepaalde fraudegevoelige sectoren. Met dit voorstel wordt deze verleggingsregeling uitgebreid naar alle binnenlandse leveringen van goederen en diensten met een factuurbedrag boven de 10.000 euro. Het gaat hier om een tijdelijke maatregel tot 30 juni 2022.

Nederland steunt het voorstel om lidstaten de mogelijkheid te bieden tijdelijk een algemene verleggingsregeling te hanteren. Wel dringt Nederland aan op verduidelijking van een aantal elementen, zoals de genoemde voorwaarden en de bevoegdheidsverdeling tussen de Raad en de Commissie bij toekenning en intrekking van de derogatie. Het voorstel biedt lidstaten die zeer ernstige btw-carrousel fraude ondervinden en geen andere mogelijkheid hebben dit goed te beteugelen naar verwachting een effectieve maatregel. Tevens biedt deze tijdelijke regeling een goede mogelijkheid om in de praktijk te bezien of een algemene verlegging van btw een goede methode is om btw carousel fraude te bestrijden en welk effect dit heeft op de btw afdracht en het toezicht daarop. Verder is van belang te weten in hoeverre een algemene binnenlandse verleggingsregeling leidt tot een verschuiving naar andersoortige vormen van btw fraude. Nederland is vooralsnog zelf niet van plan in te zetten op deze vorm van fraudebestrijding, maar is geïnteresseerd in de effecten daarvan in lidstaten die de maatregel wel willen inzetten. Daar komt bij dat Nederland op basis van de gestelde voorwaarden niet in aanmerking komt voor een algemene verleggingsregeling, tenzij één van onze buurlanden een verzoek daartoe ingewilligd krijgt.

Europees semester 2017

Document: niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie zal een presentatie geven over de landenrapporten 2017 die binnen het Europees Semester worden gepubliceerd. Daarnaast zal de ECOFIN spreken over de implementatie van landenspecifieke aanbevelingen, in het bijzonder de aanbevelingen gerelateerd aan het ondernemingsklimaat.

De landenrapporten bevatten diepteonderzoeken over mogelijke macro-economische onevenwichtigheden in lidstaten en een overzicht van implementatie van landenspecifieke aanbevelingen. Doel van de bespreking in de ECOFIN is het versterken van de politieke dialoog hierover. Een politieke dialoog kan de gezamenlijke inzet van lidstaten voor implementatie van aanbeveling vergroten en kan bijdragen aan het eigenaarschap van de implementatie van aanbevelingen. De discussie in de ECOFIN zal zich specifiek richten op de uitdagingen op het vlak van ondernemingsklimaat. De aanbevelingen op dit vlak spitsen zich toe op drie dimensies: openbaar bestuur en ondernemingsklimaat, toegang tot financiering en regulering van productmarkten. Het wegnemen van barrières in deze dimensies kan leiden tot meer investeringen en economische groei en is daarom van groot belang voor de Europese Unie. Vorig jaar hebben 21 landen een aanbeveling ontvangen op het gebied

van het ondernemingsklimaat. Tsjechië, Italië en Slovenië zullen hun ervaringen op dit terrein toelichten.

G20 vergadering Ministers van Financiën en Centrale Bank Gouverneurs 17 en 18 maart in Baden Baden.

Document: geen

Aard bespreking: terugkoppeling G20 ministeriële vergadering 17–18 maart Baden Baden

Besluitvormingsprocedure: nvt

Toelichting:

Op 17 en 18 maart vind onder Duits voorzitterschap in Baden Baden de G20 vergadering voor Ministers van Financiën en Centrale Bank presidenten plaats. Tijdens de Ecofin zal de G20 voorzitter Duitsland en de Europese Commissie een terugkoppeling geven. De voorbereiding van de EU-inbreng is vooraf gecoördineerd middels een Terms of Reference (ToR).

De verschillende onderwerpen die tijdens de G20 vergadering aan bod zijn gekomen zijn de recente ontwikkelingen in de mondiale economie en de ambitie van de G20 om in 2018 de collectieve groei te verhogen met 2%; de bevordering van investeringen in Afrika; de implementatie van de internationale belastingagenda (o.a. BEPS); de versterking van de internationale financiële architectuur en de ontwikkelingen in de financiële sector en implementatie van financiële regelgeving.

De inzet van het Kabinet is conform de kamerbrief van 23 december 2016 o.m. gericht op het vergroten van de schokbestendigheid van de economie via een reductie van publieke en private schulden en het verhogen van de flexibiliteit van de economie en de potentiële groei via structurele hervormingen. Nederland heeft daarnaast aandacht gevraagd voor mondiale implementatie voor eerdere afspraken rondom zowel internationale belastingen, waaronder Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) en sinds de crisis ingevoerde financiële regelgeving. Nederland heeft bovendien de inspanningen gesteund van de G20, Afrikaanse landen en internationale organisaties om private investeringen in Afrika te stimuleren.

Kapitaalmarktunie

Document: Annual EFC Report to the Commission and the Council on the Movement of Capital and the Freedom of Payments (ecfin.cef.cpe(2017)472017)

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Raad zal spreken over het jaarlijkse rapport van het Economisch en Financieel Comité (EFC) over vrij verkeer van kapitaal. Het EFC stelt uit hoofde van art. 134 (2) van het werkingsverdrag jaarlijks een rapport op over het kapitaalverkeer binnen de Europese Unie, wat na aanname in het EFC aan zowel de Raad als het Europees Parlement wordt gestuurd.

Het EFC-rapport geeft aan dat het investeringsklimaat en de consistente neergang van zowel in als uitgaande foreign direct investment (FDI) zorgelijk is. Daarnaast constateert men dat grensoverschrijdende investeringen in de Europese Unie (EU) nog steeds lager liggen dan voor de crisis. Het rapport benadrukt dan ook de urgentie om het investeringsplan voor Europa uit te voeren. Voor het goed functioneren van de Europese kapitaalmarkt is het van belang dat barrières worden weggenomen die het vrije verkeer van kapitaal belemmeren. Het rapport somt

een aantal maatregelen op die recent zijn ondernomen om vrij verkeer van kapitaal te bevorderen en gaat nader in op de genomen stappen in het kader van de bankenunie.

Het rapport is opgesteld en aangenomen door het EFC, waardoor brede steun in de Raad te verwachten is. Nederland heeft ingestemd met het rapport in het EFC.

Europees Defensiefonds (AOB)

Document: geen document beschikbaar.

Aard bespreking: Presentatie van de Europese Commissie.

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie zal een toelichting geven over de voortgang in het uitwerken van de plannen voor een Europees Defensiefonds (EDF). De Commissie heeft in november 2016 een mededeling uitgebracht over het Europees Defensieactieplan (EDAP). Het EDAP van de Commissie bouwt voort op de EU *Global Strategy* en het EU *Implementation Plan on Security and Defence* van Hoge Vertegenwoordiger Mogherini waarin wordt vastgesteld dat de EU meer verantwoordelijkheid moet nemen voor haar eigen veiligheid. Onderdeel van het EDAP is het voornemen om een EDF op te richten. De Europese Raad heeft op 15 december 2016 de mededeling over het EDAP verwelkomd en aan de Commissie gevraagd om de plannen voor het EDAP (inclusief het EDF) verder uit te werken. De Commissie geeft in de mededeling over het EDAP aan dat het EDF moet gaan bestaan uit twee delen: een deel ter financiering van defensie-gerelateerd onderzoek (het onderzoeksdeel) en een deel ter financiering van gezamenlijke ontwikkeling van capaciteiten (het capaciteitendeel). Momenteel wordt door de Commissie gewerkt aan een nadere uitwerking van beide delen van het EDF, in de Ecofinraad zal hierover een terugkoppeling gegeven worden door de Commissie. Het standpunt van het Kabinet m.b.t. de mededeling over het EDAP en het voornemen tot het oprichten van een EDF is te vinden in het BNC-fiche dat op 3 februari aan de Eerste en Tweede Kamer is verzonden (Kamerstuk 22 112, nr. 2302).